

Lärarinnan Emma Agata Larsson, Marsliden.

Text hämtad ur Nils Erikssons bok Vilhelminas Kommuns skolhistoria.

Lärarinnan Agata Larsson, Marsliden, har berättat följande om sig själv:

”Jag är född i Klimpfjäll den 7 december 1868. Min fader var Jonas Elias Edman från Strömnäs. Hans farbror var O. D. Edman, Vilhelminas förste lärare. Min mor Anna Karolina Eriksdotter var född i Laxbäcken. Redan då jag var ett år, dog min fader. Någon tid därefter gifte sig min moder med drängen Enar Jonsson från Dajma i Frostviken.

När jag var elva år började jag ”geta” i Klimpfjäll. I fem år vallade jag vår boskap. Eftersom vi bodde längst väst i byn, så hade jag ”getarlåta” (område där jag var vallade boskapen) västerom byn och uppefter Sunjemakkån. Under alla de år jag var vallflicka, var jag ensam ute i skogen. ”Getarkånten” (matsäcken) var en liten lämplig näverkont, som Lars Påls Brita i Marsliden hade gjort åt mig. Hon var en riktig mästare i att göra bra näverkontar. Maten, som jag hade med mig, bestod av en halvstopsflaska mjölk, kokt fisk inlindad i ett näver, några potatisar i en trasa, smör i en träsmörask samt en bit ost och mesost. Ibland gräddade mamma pannkaka åt mig. Den var särskilt god. Bröd hade jag aldrig med mig, det var inte så gott om mjöl på den tiden.

Med mig i getarkonten hade jag nästan alltid katekesen och bibliska historien. Det var inte många dagar, som jag inte hade någon av böckerna med mig.

Trots att jag var ensam, lekte jag också mycket, när jag var ute i skogen. Jag gjorde människor och djur av björkbark och lekte med den. Jag hade ingen klocka med mig. Det var inte många på den tiden, som ägde en klocka. När det var klart väder, var det ingen konst att se, när det blev kväll. När det var mulet, såg jag på korna, när det blev kväll, juvren blev stinna och korna ville dra sig mot hemmet.

När jag ville, att korna skulle vila, gjorde jag upp i rök åt dem. De samlades då vid röken och lade sig och vilade minst en timme. Då åt jag, läste och lekte.

När jag var på mitt tolfte år fick jag börja skolan. Det var 1880, då O. P. Pettersson höll skola hos Olov Daniel Holmgren i Klimpfjäll. Han höll till i rummet ovanför köket. Skolsalen var mycket enkel med kala timmerväggar. I ena hörnet stod en norsk kamin, som värmdde upp rummet. I skolrummet fanns två långbänkar, som vi nio barn fick sitta på. I en bänk satt fyra och i den andra fem. På väggen fanns en liten svart tavla och vi skrev på stentavlor. Griffarna sågade Pettersson till åt oss av täljsten, som fanns gott om i Klimpfjäll.

Ont om böcker hade vi. De enda böcker, som vi själva hade, var katekesen och bibliska historien. Geografin, historien och naturkunnigheten fick vi låna av läraren. Vi fick ha dem i några dagar var.

Första klassen fick vi sitta på första bänken, och de övriga på bakre bänken. Skoldagen började klockan nio varje dag. Fyra dagar i veckan läste vi sex timmar. Torsdagar och lördagar hade vi endast tre timmar. Dagen började med morgonbön och bibelläsning. Ett av barnen fick läsa några verser ur nya testamentet och sedan utlades texten av läraren. Därefter vidtog katekesförhör. Vi fick lära katekesen utantill, men Pettersson var mycket noga med att vi också förstod, det vi läste. Mellan varje lästimme, fick vi tio minuters rast. Den som icke kunde sin läxa, fick sitta inne och läsa på den.